

برنامه ی راهبردی

کتابخانه های مراکز آموزشی درمانی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

۱۴۰۰-۱۴۰۳

۱-۱. مقدمه

دستیابی به اطلاعات روزآمد در حرفه پزشکی بسیار حائز اهمیت و استفاده از این اطلاعات به طور قابل توجهی بر تشخیص و پیشگیری از بیماری‌ها و نیز تصمیم‌گیری در مورد رویکردهای درمانی تأثیرگذار است. کتابخانه‌های مراکز آموزشی درمانی در انجام مهمترین مأموریت خود که همانا ارتقای سطح بهداشتی و درمانی است به بیمارستان کمک می‌کنند. این همکاری برای افزایش کیفیت مراقبت از بیماران و سطح سلامت آنها است. افزایش مستمر متون و منابع علمی از یک سو و تنوع در نیازهای اطلاعاتی افراد و متخصصان به علت فراوانی و تخصصی شدن رشته‌های علمی که همواره در حال تغییر هستند، باعث شده است تا دسترسی به منابع علمی چالش اصلی ارائه اطلاعات در عصر حاضر باشد. در راستای پاسخگویی به این نیازها، وجود کتابخانه‌های مراکز آموزشی درمانی به عنوان مراکز متولی گردآوری و تسهیل دسترسی به منابع مورد نیاز ضروری است. به همین منظور کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد با همراهی کتابخانه‌های آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی کرمان با هدف ارائه خدمات و اطلاع رسانی در حوزه سلامت اقدام به تدوین برنامه راهبردی کتابخانه‌های آموزشی درمانی نموده است. امید آن است با تلاش، علاقه و انگیزه‌ی کتابداران پرتوان و استفاده حداکثری از امکانات آموزشی بتوانیم این مراکز را بیش از پیش به سوی تعالی پیش ببریم و در عرصه آموزش و پژوهش، خدمات موثرتری به جامعه‌ی پزشکی کشور ارائه دهیم.

۱-۲. چشم انداز

کتابخانه مصمم است با تعالی امکانات و خدمات خود و با استفاده از فناوری‌های به روز، با ایجاد محیطی مناسب، ضمن توسعه خدمات به کاربران و سایر ذینفعان و جلب رضایت آنان، روند بهبود مستمر خدمات و امکانات کتابخانه، همچنین استفاده از معتبرترین و به روزترین پایگاه‌های اطلاعاتی و فناوری‌های جدید را تحقق بخشد. چشم انداز اصلی این کتابخانه تبدیل شدن به کتابخانه‌ای جامع در زمینه‌های علوم پزشکی (عمومی/ تخصصی) در سطح دانشگاه‌های کشور است. همچنین این کتابخانه در نظر دارند تا از نظر استانداردهای جهانی به حد مطلوبی دست یابد.

۱-۳. ارزش‌ها^۱

- حفظ حرمت مراجعین
- تلاش در جهت تامین خواسته‌های علمی مراجعین با احترام به قوانین و مقررات
- رفتار متعهدانه و حرفه‌ای پرسنل کتابخانه

¹ Values

- ارائه خدمات: ارائه بهترین خدمات ممکن از جهت بهنگام بودن، دقیق بودن و کامل بودن به تمام مراجعان
- رهبری: کتابداران، تخصص و مهارت‌های خود را در استفاده از اطلاعات و فناوری اطلاعاتی به اشتراک می‌گذارند
- کار گروهی: تعامل با سایر همکاران و کتابخانه‌ها در راستای تحقق اهداف کتابخانه
- نوآوری: حفظ و ارتقا کتابخانه به عنوان یک ارگان پویا و یادگیرنده در جهت ارتقای آموزش و پژوهش و به روز بودن و همراهی با جریان سریع اطلاعات و دانش

۱-۴. مأموریت

مأموریت اصلی کتابخانه، تقویت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه در جهت ارتقای وضعیت علمی، از طریق تهیه، توسعه و تسهیل دسترسی به منابع و اطلاعات علمی مورد نیاز جامعه دانشگاهی و مدیریت و بهره‌برداری از منابع علمی است.

۱-۵. تحلیل محیط داخلی

شناخت محیط داخلی کتابخانه‌های مراکز آموزشی درمانی که جنبه اساسی فرایند یک برنامه ریزی است و پیشرفت کتابخانه را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

۱-۵-۱. نقاط قوت^۲

- S1: آگاهی از اهمیت اطلاعات و دانش
- S2: آشنایی با روشهای سازماندهی اطلاعات و دانش
- S3: شناخت نیازهای اطلاعاتی کاربران
- S4: برخورداری از مهارت جستجو
- S5: آشنایی با روشهای پژوهش و توانایی ارزیابی دانش
- S6: آشنایی با طراحی وب و پایگاه دادهها
- S7: آشنایی با اصول و روشهای مدیریت دانش
- S8: محیط صمیمانه ای بین کارکنان حاکم است

² Strengths

S9: کارکنان از مهارت آموزش (کاربران) برخوردارند و دارای ایده های جدید هستند

S10: اخلاق خدمت رسانی در بین کارکنان وجود دارد،

S11: کارکنان از فواید و مزایای تغییرات آگاهند و تغییرات در راستای نیاز و ویژگیهای کاربران و خدمت رسانی بهتر صورت میگیرد

S12: کارکنان از نظر دانش کتابداری روزآمد هستند

S13: آموزشهای ضمن خدمت با نیازهای کارکنان هماهنگی دارد

S14: کارکنان این کتابخانه دارای انگیزه هستند و از تجربه و دانش مناسبی برخوردارند

S15: این کتابخانه با سایر کتابخانه های دانشگاه همکاری دارد.

S16: کیفیت مجموعه منابع چاپی این کتابخانه مناسب میباشد و سازماندهی مناسب مجموعه وجود دارد.

۱-5-۲. نقاط ضعف^۳

W1: سالن مطالعه کتابخانه برای شیفت عصر در برخی مراکز دایر نمیشود: استخدام نیروی کتابدار جهت این مراکز برای شیفت عصر در صورت امکان

W2: کیفیت و کمیت مجموعه های الکترونیکی این کتابخانه ضعیف است: اختصاص بودجه جهت تامین منابع الکترونیکی

W3: نسبت کارکنان این کتابخانه به مراجعین کم است: استخدام نیروی کتابدار در صورت امکان

W4: کیفیت نرم افزار جامع کتابخانه در قسمت های گزارش گیری ضعیف می باشد: پیگیری امور نرم افزار از طریق کتابخانه مرکزی

W5: ارسال پیامک یادآوری و اخطار امانت کتاب در نرم افزار کتابخانه فعال نمی باشد: پیگیری امور نرم افزار از طریق کتابخانه مرکزی

W6: آشنایی مختصر پرسنل با نرم افزارهای آماری: شرکت در دوره های آموزشی آمار

³ Weaknesses

W7: عدم اختصاص زمان کوتاهی برای تمرینات ورزشی جهت پیشگیری و جلوگیری از تشدید بیماریهای شغلی ارگونومی: تعیین مکان و زمانی خاص برای انجام تمرینات ورزشی

۶-۱. تحلیل محیط خارجی

چهارچوب مفید برای تحلیل خارجی این است که موضوعات و تأثیرات در قالب عناوین سیاسی، اقتصادی، جامعه شناختی و فناورانه در نظر گرفته شود. این عمل به تحلیل "PEST" مشهور است.

۱-۶-۱. فرصت‌ها^۴

O1: امکان حضور اعضای هیأت علمی در کنفرانس‌ها، همایش‌ها و محافل علمی

O2: وجود نیروهای انسانی جوان و متخصص کتابداری.

O3: حمایت از نوآوری‌ها توسط کتابخانه مرکزی

O4: فراهم شدن بستر استفاده از منابع الکترونیکی.

O5: نگرش مثبت دانشجویان در رابطه با نقش کتابخانه

۲-۶-۱. تهدیدها^۵

T1: از دست دادن برخی کاربران به دلیل نداشتن شیفت عصر کتابخانه در برخی مراکز

T2: مشکلات پشتیبانی از زیرساخت‌های موجود.

T3: عدم استفاده از سخت‌افزارهای با کیفیت مطلوب و نرم‌افزارهای جدید

T5: کمبود بودجه

۷-۱. اهداف

۱-۷-۱. اهداف ویژه

- ارائه منابع اطلاعاتی مورد نیاز اساتید، دستیاران، دانشجویان و کارمندان مراکز آموزشی درمانی
- ارتقای فعالیتهای آموزشی، پژوهشی و فرهنگی مراکز آموزشی درمانی،

⁴ Opportunities

⁵ Threats

- ارتقای دانش تخصصی اساتید، دستیاران، دانشجویان و کارکنان مراکز آموزشی درمانی

۱-۷-۲. اهداف عملیاتی

- شناسایی کاربران و نیازهای آنها
- ارائه منابع اطلاعاتی مورد نیاز اساتید، دانشجویان و کارمندان مراکز آموزشی درمانی
- ارتقای فعالیت‌های علمی، پژوهشی و فرهنگی مراکز آموزشی درمانی بر اساس رسالت و چشم انداز کتابخانه ی مرکزی دانشگاه و دانشگاه علوم پزشکی کرمان
- ارتقای دانش تخصصی، استادان، دانشجویان و کارمندان مراکز آموزشی درمانی

۱-۸. راهبردها

۱-۸-۱. کوتاه مدت

- تقویت مجموعه منابع کتابخانه
- تهیه و تنظیم خط مشی و رسالت کتابخانه
- اقدام در جهت بهبود فضای فیزیکی کتابخانه
- اقدام در جهت بهبود کیفیت خدمات
- مشخص نمودن شرح وظایف کارکنان کتابخانه
- برگزاری جلسات با مدیر گروه آموزشی و اطلاع رسانی در خصوص فعالتهای آتی کتابخانه
- تهیه و تنظیم مطالب و روزرسانی وب سایت کتابخانه
- حفظ و ارتقای سطح علمی کارکنان کتابخانه

۱-۸-۲. بلندمدت

- فراهم سازی زیرساخت های لازم جهت تبدیل شدن به کتابخانه جامع علوم پزشکی
- بررسی وضعیت موجود کتابخانه و تامین امکانات مطلوب جهت رسیدن به استانداردهای جهانی
- فراهم ساختن امکان تهیه مستندات علمی
- استفاده از منابع اطلاعاتی موجود به عنوان یک مزیت
- تلاش در راستای به روز نگه داشتن منابع کتابخانه
- برقراری ارتباط مداوم با عموم کاربران و معرفی خدمات کتابخانه
- دسترسی کاربران به منابع فن آوری اطلاعات
- مطالعه و برنامه ریزی برای جذب کاربران بالقوه
- گسترش شبکه همکاری بین کتابخانه ای

۹-۱. محورهای برنامه استراتژیک کتابخانه

• شناسایی کاربران و نیازهای آنها:

هدف: کلیه خدمات کتابخانه منوط به شناسایی صحیح جامعه استفاده کننده ی کتابخانه است. تلاش می کنیم با شناسایی درست گروه های آموزشی مراکز برای ارتقای دانش تخصصی استادان، دانشجویان و کارمندان بهترین منابع و خدمات را فراهم آوریم.

مقصد: شناسایی گروه های آموزشی مرتبط با کتابخانه و تلاش در جهت ارتقای دانش تخصصی آنها. شاخص ها:

۱. ارتباط مستمر با گروه های آموزشی جهت اطلاع از نیازهای آموزشی کاربران
۲. پیگیری و رصد گروه های جدید آموزشی اضافه شده به مجموعه جهت برنامه ریزی در راستای تامین منابع و ارائه خدمات مناسب به آنها
۳. بررسی وضعیت موجود کتابخانه و تأمین امکانات مطلوب برای دستیابی به استانداردهای جهانی
۴. فراهم ساختن امکان تهیه و تولید مستندات علمی
۵. تلاش در راستای به روز نگه داشتن منابع کتابخانه

• ارائه منابع اطلاعاتی مورد نیاز اساتید، دستیاران، دانشجویان و کارمندان مراکز آموزشی درمانی

هدف: کتابخانه هم راستا با اهداف کتابخانه ی مرکزی و دانشگاه سعی در تهیه و ارائه منابع اطلاعاتی مرتبط، معتبر و به روز مورد نیاز اساتید، دستیاران، دانشجویان و کارمندان دارد. مقصد: تلاش در جهت تامین حداکثری انواع منابع اطلاعاتی به روز، معتبر، تخصصی و مرتبط با نیازهای کاربران شاخص ها:

۱. فراهم ساختن امکان تهیه منابع اطلاعاتی مورد نیاز و مناسب جامعه استفاده کننده کتابخانه
۲. تلاش در راستای به روز نگه داشتن منابع کتابخانه
۳. تهیه نرم افزار جامع و مناسب برای جستجوی منابع و سایر فعالیتهای کتابخانه
۴. حفظ و ارتقای سطح علمی و حرفه ای کارکنان کتابخانه
۵. استفاده از منابع اطلاعاتی موجود به عنوان یک مزیت

• ارتقای فعالیت های پژوهشی، آموزشی و فرهنگی کتابخانه ی مراکز آموزشی درمانی

هدف: کتابخانه هم راستا با اهداف کتابخانه ی مرکزی و دانشگاه با فراهم ساختن منابع اطلاعاتی به روز و مفید سعی در ارتقای فعالیت های پژوهشی، آموزشی و فرهنگی دانشگاه علوم پزشکی کرمان را دارد. مقصد: حفظ و تلاش در جهت ارتقای فعالیت های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی مراکز آموزشی درمانی

شاخص‌ها:

۱. فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم برای تبدیل شدن به کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی جامع
۲. بررسی وضعیت موجود کتابخانه و تأمین امکانات مطلوب برای دستیابی به استانداردهای جهانی
۳. تلاش در راستای به روز نگه داشتن منابع کتابخانه
۴. برگزاری جلسات با مدیر پژوهشی مرکز و مدیر گروه آموزشی و آگاه سازی آن‌ها از فعالیت‌های آتی کتابخانه
۵. تنظیم و تصویب شرح وظایف کتابخانه
۶. تنظیم و تدوین دستورالعمل‌های مختلف در حوزه‌های سفارشات، سازماندهی و ... در کتابخانه و واحدهای تابعه
۷. گسترش شبکه همکاری با کتابخانه‌های داخلی و خارجی
۸. برقراری ارتباط مداوم با عموم کاربران و تلاش برای معرفی خدمات کتابخانه

• ارتقای دانش تخصصی، استادان، دانشجویان و کارمندان مراکز آموزشی درمانی:

هدف: یکی از مهم‌ترین اهداف کتابخانه تلاش برای ارتقای دانش تخصصی استادان، دانشجویان و کارمندان است و در اصل می‌توان گفت و این رسالت اصلی کتابخانه است.
مقصد: ارتقای دانش تخصصی استادان، دانشجویان و کارمندان با تأمین منابع تخصصی و
شاخص‌ها:

۱. فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم برای تبدیل شدن به کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی مرجع
۲. بررسی وضعیت موجود کتابخانه و تأمین امکانات مطلوب برای دستیابی به استانداردهای جهانی
۳. فراهم ساختن امکان تهیه و تولید مستندات علمی
۴. تلاش در راستای به روز نگه داشتن منابع کتابخانه
۵. گسترش شبکه همکاری با کتابخانه‌های داخلی و خارجی
۶. برقراری ارتباط مداوم با عموم کاربران و تلاش برای معرفی خدمات کتابخانه
۷. حفظ و ارتقای سطح علمی کارمندان کتابخانه
۸. برگزاری کارگاه‌های آموزشی در جهت آشنایی و معرفی پایگاه‌های اطلاعاتی
۹. مطالعه و برنامه ریزی برای جذب کاربران بالقوه

• تجزیه و تحلیل نیاز کاربران کتابخانه:

گروه‌های مختلف کاربران و ذینفعان کتابخانه، دانشجویان (تخصصی / عمومی)، و کارکنان مراکز آموزشی درمانی می‌باشند. سایر متخصصان، دستیاران، پرستاران، پیراپزشکان، بیماران و خانواده آنها و سایر کارکنان به عنوان کاربران بالقوه کتابخانه محسوب میشوند.

در جهت شناسایی منظم اطلاعات مورد نیاز کاربران و ارائه خدمات موثرتر اقدامات زیر صورت می‌پذیرد:

- نیازسنجی از کاربران کتابخانه و گروه‌های آموزشی از طریق فرم‌های نیازسنجی به صورت متناوب
- مشورت با مدیران گروه‌های آموزشی در خصوص کاستی‌های منابع و نیازهای این گروه‌ها
- یادداشت و جمع‌آوری لیست منابعی که از سوی کاربران درخواست گردیده ولی موجود نبودند در طول سال و مشورت با مدیر گروه آموزشی جهت تهیه آنها
- شناسایی ناشرین موضوعی مرتبط و ارتباط مستمر با آنها جهت آگاهی از تازه‌های نشر
- بررسی و چک‌نمودن مستمر تازه‌های نشر ناشران معتبر از طریق وب‌سایت ناشران یا کاتالوگ‌های نشر آنها جهت اطلاع از چاپ منابع جدید و مرتبط
- بررسی منابع آموزشی اعلام‌شده‌ی رشته‌های تخصصی و عمومی پزشکی از سوی وزارتخانه و اطمینان از تهیه و فراهم‌آوری این منابع رفرنس به تعداد نسخه‌ی مکفی

۱-۱۰. افق زمانی محورهای برنامه استراتژیک کتابخانه

با توجه به شرایط داخلی و محیط پیرامون مراکز، به نظر می‌رسد که مناسب‌ترین افق برای برنامه راهبردی کتابخانه‌های مراکز آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی کرمان، ۳ سال می‌باشد.

برنامه راهبردی کتابخانه‌های مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی کرمان به شماره نامه ۱۴۰۱/۱۰/۶۰/۶۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ توسط معاونت تحقیقات و فناوری تصویب گردید.

تنظیم کننده:

روسای کتابخانه‌های مراکز آموزشی درمانی با همکاری کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه علوم پزشکی کرمان، اسفند ماه ۱۴۰۰